

Folkeaksjonen mot privatisering av
Salten Kraftsamband A/S
v/Svein Bjørgum
Roald Amundsens vei 11
8003 – Bodø

18.02.2005.

Sekretariat for hjemfallsutvalget
Postboks 8148 Dep,
0033 – Oslo.

Hjemfall; høringsuttalelse NOU 2004: 26 vedrørende hjemfall av kraftverk.

Innledning:

Presentasjon av Folkeaksjonen:

Folkeaksjonen består av politikere, folk fra kraftsektoren og fra befolkningen i sin alminnelighet. Vi representerer 642 deltakere. Felles for oss er at vi er opptatt av kraftspørsmål, og at kraften skal tjene land og folk. Til sammen representerer vi en rimelig god innsikt i disse spørsmålene.

Generelt:

Norges lover er bygd opp for å beskytte nasjonalressursene som vannkrafta representerer. Det er derfor helt utilgivelig om myndighetene legger folkets eiendommer ut for salg.

På denne bakgrunnen var det vi tidligere protesterte på sammensetningen av hjemfallsutvalget. I utvalget satt representanter som har og i fremtiden kan bli å ville tjene store penger på omsetning av kraftverk med infrastrukturer. Det må derfor nå og for all fremtid settes en stopper på spekulasjon og salg av dette. Vi i folkeaksjonen mener at alt av landets eiendommer i kraftverkssektoren ikke må bli en handelsvare på lik linje med ost og smør. Vi må med hevet hode være i stand til å gi våre etterkommere noe verdifullt i arv, en verdi som bare vil øke inn i fremtiden. Vi må forvalte verdiene slik at fossekraften som før kan være med å bygge landet, det gjør vi ikke ved å selge vannrettighetene og kraftverkene.

Folkeaksjonen vil avgi følgende

uttalelse i forbindelse med høringen:

Vårt utgangspunkt for denne høringsuttalelsen har vært NOU 2004: 26 Hjemfall.

I tillegg har vi lest gjennom Olav Kolstads juridiske betraktninger. Likeså ligger til grunn jussprofessor Finn Arnesen, Hjemfall falt bort ved EØS avtalen.

Vi har likeledes gått igjennom EU's lover, EØS regler Og ESA's uttalelser i hjemfallssaken.

Utredningen som fremlegges virker å være bygd opp på et spinkelt grunnlag og mandatet mangler mange viktige områder som ikke er vurdert, slik at samlet sett er utredningen for svak til å danne grunnlaget for en lovendring av hjemfallslovene.

Vi har studert de forskjellige modellene med flertall og mindretalls forslag til nye hjemfallslover, men også disse vil ikke være gode nok for og ivareta Norges nasjonale kontroll og styring med vannkraftressursene.

Vi vil ut fra utredningen fraråde at konsesjonslovene blir endret.

2.

Det er for oss helt ubegripelig at Norge ved OED, overhode har ønsket å fremme saken slik den er presentert. Dette har man gjort etter at OED har gitt Stortinget belegg for at lovene var i overensstemmelse med EU's regler da EØS avtalen ble inngått.

Utvalget var som vi har kritisert tidligere, sammensatt av mulige aktører i et eventuelt marked for vannkraftverk. Spørsmål fra og antagelser av ESA kan ikke være et forsvarlig grunnlag for en saksbehandling av spørsmål om slike store samfunnsmessige realverdier.

Nasjonen Norge må heve seg over ESA's tolkning av EØS avtalen når det gjelder å ivareta folkets verdier i vannkraftsektoren.

Folkeaksjonen har merket seg at flertallet i utvalget har lagt avgjørende vekt på å tilpasse seg Reasond Opinion fra EFTA's Surveyance Authority (ESA) datert 20.02.2002, for å tilpasse et nytt hjemfallsregime. Dette er gjort uten at det er lagt avgjørende vekt på Norges offisielle standpunkt i denne saken.

Derfor vil folkeaksjonen be Regjeringen om å ta kontakt med ESA i et forsøk på å komme til en omforent forståelse med ESA med gjeldende lovgivning som utgangspunkt, jfr. Premissene som er lagt frem for Stortinget i Ot.prp.nr.82(1991-1992) i forbindelse med ratifikasjon av EØS-avtalen.

Folkeaksjonen finner at de forslagene som er presentert i NOU 2004:26 vil redusere vår nasjonale styring og kontroll med vannkraftressursene i en uakseptabel grad.

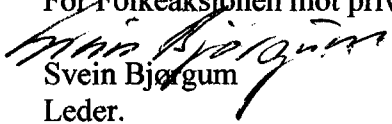
De innebærer en stor risiko for at samfunnet blir sårbart, og sikkerheten blir tilsvarende redusert.

Vi vil på det sterkeste fraråde at mindretallets eller flertallets forslag blir lagt til grunn for det videre arbeid med saken.

Begge åpner for salg av vannkraftverk med en eller annen form for erstatning til eierne og vertskommunene. Dette representerer et ran fra distrikts-Norge og vil være en sentraliseringspolitikk som ingen kjenner konsekvensene av og en utvikling landets innbyggere ikke ønsker seg. Det har større distriktpolitisk gevinst at kommuner og fylkeskommuner eier vannkraftverkene som nå. Samfunnsøkonomisk ville det være en skandale om private skulle få samme vilkår som offentlige myndigheter.

Det vil ta noe tid å få en ferdigbehandlet avtale med ESA, og etter det få på plass et regime for hjemfall. I mellomtiden kan det være enkelte offentlige eiere som på grunn av all den usikkerhet som er blitt etter hjemfallsutvalgets forslag, ønsker å selge seg ut mens det ennå er tid. **På denne bakgrunn vil folkeaksjonen be Regjeringen om at det blir fremmet en proposisjon til lov om et midlertidig forbud om å avhende vannfall som er ervervet av offentlig instans uten konsesjon eller med konsesjon gitt på ubegrenset tid.**

For Folkeaksjonen mot privatisering av Salten Kraftsamband.

Svein Bjørgum
Leder.